

คำนำ

รายงาน “ข้อสังเกตเบื้องต้นเกี่ยวกับความสำคัญของอาคารฮวยจุงโล้งในด้านศิลปกรรม” นี้ มีเนื้อหาหลักอธิบายถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรมจีน “ฮวยจุงโล้ง” ถ.เชียงใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ในด้านรูปแบบศิลปกรรม วัสดุ และเทคนิคการก่อสร้างในเบื้องต้น ในฐานะเป็นอาคารที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้ อาจมีประโยชน์ในการอนุรักษ์อาคารฮวยจุงโล้งได้ต่อไป

ที่มาของภาพประกอบในรายงานผู้เขียนได้ระบุไว้ท้ายรูป รูปที่มีได้ระบุที่มา คือ รูปที่ผู้เขียนถ่ายเอง และเนื่องจากรายงานฉบับนี้ทำขึ้นในระยะเวลาจำกัด หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ สุรสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ อดีตคณบดีคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้คำแนะนำภาพถ่ายฮวยจุงโล้ง, อาจารย์ศุภรัตน์ ตีตะกุล ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ประสานงานในการอ่านจารึกภาษาจีน, อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ เกตพันธุ์ สมาชิกห้องปฏิบัติการวิจัยคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์โบราณคดี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ช่วยวิเคราะห์แปลผลทางวิทยาศาสตร์, นางสาว ผ่องเพ็ญ แก้วดี นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาเคมี ผู้เตรียมตัวอย่างที่ใช้ศึกษาทางวิทยาศาสตร์, คุณจรรยา จงจิตงาม ที่ได้ชวนคุณพ่อมั่งง้วน แซ่จั้ง เล่าเรื่องราวในอดีตของย่านถนนเชียงใหม่, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร และขอขอบคุณบริษัทหวังหลีที่ได้อนุญาตให้ผู้เขียนพร้อมครอบครัว และบรรพบุรุษของเราได้อาศัยในฮวยจุงโล้งมาอย่างยาวนานในช่วงเวลาที่ผ่านมานับเป็นความทรงจำที่งดงาม และมีค่าต่อครอบครัว

บทคัดย่อ

อาคารฮวยจู่โถงตั้งอยู่ปลายสุดของถนนเชียงใหม่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา คลองสาน กรุงเทพฯ อยู่ติดกับบ้านหวังหลี่ เป็นอาคารแบบศิลปะจีนที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ ในรูปแบบตึกแถว ๒ ชั้น ล้อมรอบลานพื้นที่สี่เหลี่ยมหันหน้าเข้าหาแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มาของแบบศิลปะนั้นมีความคล้ายคลึงกับตึกจีนที่พบมากในแถบมณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ซึ่งรูปแบบเช่นนี้คงเข้ามาสู่สยามพร้อมการเข้ามาของชาวจีนแต่จี่ว โดยตัวอาคารถูกสร้างขึ้นด้วยระบบผนังรับน้ำหนักอาคารหลังคาแต่เดิมเคยเป็นโครงสร้างไม้มุงด้วยกระเบื้องแบบจีน ลวดลายประดับองค์ประกอบของอาคารในส่วนของศาลเจ้าที่อยู่ตอนในอาคารยังคงมีสภาพสมบูรณ์เป็นลวดลายมงคลของศิลปะจีน การวิเคราะห์ชิ้นปูนตัวอย่างของอาคารด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์พบองค์ประกอบหลัก คือ ปูน และทราย โดยปูนมีสัดส่วนมากกว่าทราย และมีการฉาบปูน ๒ ชั้น ชั้นบนมีผิวเรียบมัน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาโบราณอันไม่ปรากฏแล้วในการก่อสร้างในสมัยปัจจุบัน

อาคารฮวยจู่โถงจึงมีคุณค่าอย่างสำคัญยิ่งในด้านประวัติศาสตร์ และศิลปกรรม เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาวจีนแต่จี่วในประเทศไทยที่สำคัญอันควรได้รับการอนุรักษ์ไว้

สารบัญ

คำนำ	(ก)
บทคัดย่อ	(ข)
สารบัญ	(ค)
บทที่ ๑ ภูมิหลังย่านถนนเชียงใหม่เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร	๑
๑.๑ ถนนเชียงใหม่: ที่ตั้ง และสภาพปัจจุบัน	๑
๑.๒ ย่านถนนเชียงใหม่: ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และศิลปกรรม	๒
บทที่ ๒ รูปแบบ วัสดุ เทคนิค และความสำคัญทางศิลปกรรมของอาคารฮวยจุงโล้ง	๗
๒.๑ ข้อสังเกตเบื้องต้นด้านประวัติของอาคาร และคนที่ฮวยจุงโล้ง	๗
๒.๒ รูปแบบ เทคนิค และวัสดุการก่อสร้างอาคารฮวยจุงโล้ง	๑๓
๒.๓ ความสำคัญทางศิลปกรรม	๒๔
บทที่ ๓ สรุปรูป และข้อเสนอแนะ	๓๕
๓.๑ สรุปรูป	๓๕
๓.๒ ข้อเสนอแนะ	๓๖
บรรณานุกรม	๓๗
ประวัติผู้เขียน	๓๘